

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/312/2021
Identifikačné číslo spisu: 2720200102
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2720200102.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa E. Y., nar. X., bývajúcu u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa matky T. Y., bývajúcej v C., zastúpená advokátskou kanceláriou AK Petra Jurčová, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 47 258 918 a otca E. Z., bývajúceho v I., zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Ing. Elenou Divko, PhD., so sídlom v Skalici, Gorkého 1, IČO: 43 431 089, o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, vedenej na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 2P/5/2020, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 17. februára 2021 sp. zn. 24CoP/1/2021, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“) rozsudkom z 30. septembra 2020 č. k. 2P/5/2020-106 zvýšil výživné otca na maloletú E. zo sumy 150 eur mesačne na sumu 260 eur mesačne s účinnosťou od 23.01.2020, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky (výrok I.). Výrokom II. súd povolil otcovi nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 23.01.2020 do 30.09.2020 vo výške 911,35 eur splácať v pravidelných mesačných splátkach po 100 eur spolu s bežným výživným k rukám matky počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Výrokom III. súd zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica z 11. augusta 2017 č. k. 8P/62/2017-37 a výrokom IV. súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1. Výkonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil existenciu závažnej zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa ako i na strane rodičov v porovnaní s predchádzajúcim rozhodnutím súdu o výživnom na maloletú rozsudkom Okresného súdu Skalica z 11. augusta 2017 č. k. 8P/62/2017-37. Maloletá E. v čase poslednej úpravy výživného navštevovala materskú školu, bola zdravá, navštevovala

krúžky angličtiny, krasokorčuľovania, jazdenia na koni, s čím mala matka zvýšené náklady na športové oblečenie a vybavenie. V dobe napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie maloletá navštevovala 2. ročník základnej školy. Nástupom maloletej na školskú dochádzku sa matke zvýšili výdavky na maloletú, s ktorými otec matke nepomohol, navštevuje aj naďalej výtvarný krúžok, krasokorčuľarsky krúžok. Zdravotný stav maloletej sa nezmenil. Celkové mesačné náklady na maloletú matka vyčíslila vo výške 582,70 eur, pozostávajú zo sumy 24,70 eur za poistenie, oblečenie, obuv, jedlo cca 250 eur, hračky, knihy cca 50 eur, výlety a záujmy 50 eur, poplatky v škole 5 eur, na krasokorčuľovanie poplatok 1.700 Kč (70 eur), korčule + potrebné oblečenie cca 42 eur, sústredenia 75 eur, štartovné na závodoch cca 400 Kč za jeden závod alebo 16 eur mesačne za testy. Súd prvej inštancie zdôraznil, že prechod medzi jednotlivými ročníkmi a stupňami školského systému je považovaný za objektívnu skutočnosť, na základe ktorej dochádza k zmene pomerov na strane oprávneného. Podľa vyjadrenia otca jeho mesačný príjem je v sume 2.000 až 2.500 eur, príjem zo zamestnania 86,60 eur. Otcovi vzrástol príjem v priemere o cca 1.000 eur s poukazom aj na jeho výdavky v čase od poslednej úpravy výživného, keď otec výšku oficiálneho príjmu neuvádzal. Na strane matky vzrástol príjem v priemere o 785,91 eur mesačne. U otca tak príjem vzrástol takmer o viac ako 200 eur v porovnaní s matkou, ktorá však zmenila zamestnanie a je dôvodný predpoklad podľa potvrdenia o príjme, že taký vysoký príjem už dosahovať nebude.

1.2. Súd prvej inštancie určil výživné na maloletú E. v sume 260 eur mesačne od podania návrhu s prihliadnutím na to, že ide o 7 ročné zdravé dieťa, ktoré má viacero záľub a jednu nákladnú záľubu - krasokorčuľovanie, s ktorým má matka nemalé výdavky. V súdnom rozhodnutí bola zohľadnená aj tá skutočnosť, že otec má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k staršej dcére Q. (150 eur mesačne), pričom obidve deti majú právo sa podieľať na vysokej životnej úrovni otca v rovnakej miere. Súd prvej inštancie poukázal aj na to, že u otca je predpoklad zvýšenia príjmu, nakoľko podľa jeho tvrdenia predáva dom v USA, z ktorého predaja nadobudne finančné prostriedky. Mal za to, že otec je s ohľadom na jeho súčasnú životnú situáciu a majetkové pomery schopný platiť takto určené výživné, pričom táto suma podľa názoru súdu zodpovedá ako možnostiam a schopnostiam povinného otca, tak aj odôvodneným potrebám oprávnenej maloletej E.. Výživné súd zvýšil od 23.01.2020, pričom otcovi vznikol nedoplatok na výživnom za obdobie od 23.01.2020 do 30.09.2020 v sume 911,35 eur, ktorý súd prvej inštancie povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 100 eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok, t. j. nezaplatením jednej splátky sa stáva zročným celý dlh. Otec od podania návrhu matke pravidelne platil sumu 150 eur mesačne, čo potvrdila matka pri výsluchu. Otcovi tak vznikol nedoplatok na výživnom za mesiac 01/2020 vo výške 31,35 eur ($110/31 \times 9$) a za mesiace 02/2020 až 09/2020 vo výške 880 eur (8×110). Povolenie splátok súd odôvodnil tým, že nie je v schopnostiach otca zaplatiť zročné výživné jednou sumou vo výške 911,35 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ale v pravidelných mesačných splátkach po 100 eur spolu s bežným výživným. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 a § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) rozsudkom zo 17. februára 2021 sp. zn. 24CoP/1/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a určil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Predmetom vecného prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na otcem uplatnené odvolacie dôvody bolo posúdiť, či má konanie pred súdom prvej inštancie inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, či súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. K odvolacej námietke otca smerujúcej k nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie a poukazuje na ich správnosť. Za účelom vyrovnania sa s odvolacími námietkami otca, uviedol nasledovné: Otec vo svojom odvolaní nesúhlasil s nákladmi na jedlo, obuv, oblečenie v sume 250 eur mesačne, ani s nákladom 203 eur mesačne za korčuľovanie. K týmto námietkam odvolací súd uviedol, že otec pred súdom prvej inštancie nenamietal tieto výdavky, ktoré matka pred súdom prvej inštancie uvádzala. Ani v odvolaní nepodporil svoje námietky tvrdeniami a dôkazmi, ktoré by preukázali nesprávnosť, resp. nedôvodnosť uvedených výdavkov. Otec ďalej nesúhlasil s tvrdením, že platil hypotéku vo výške 500 eur mesačne, nie je vlastníkom nehnuteľnosti v Q., nesúhlasil ani s tým, že je vlastníkom niekoľkých nehnuteľností. K týmto odvolacím námietkam odvolací uviedol, že sám otec na pojednávaní 6. mája 2020 uviedol, že vlastní rodinný dom v F. a je výlučným vlastníkom rozostavaného rodinného domu. Čo sa týka hypotéky, táto

sa vzťahovala k skutočnému stavu zistenému v predchádzajúcom konaní vo veci maloletej E. vedenej pred Okresným súdom Skalica pod sp. zn. 8P/62/2017. Otec neuviedol, v čom súd prvej inštancie pochybil pri zisťovaní skutočného stavu, neodôvodnil žiadnymi konkrétnosťami, prečo namieta nesprávne skutkové zistenia z vykonaných dôkazov. Odvolací súd tak dospel k záveru, že ani tento odvolací dôvod nie je daný. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok aj s prihliadnutím na ďalší otcou uplatnený odvolací dôvod - nesprávne právne posúdenie veci a zistil, že súd prvej inštancie na správne zistený skutočný stav zvolil správnu právnu normu, ktorú aj správne aplikoval. Odvolací súd tak dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne vykonal dokazovanie zamerané na zistenie, či sa od ostatného zvýšenia výživného na maloletú E. podstatným spôsobom zmenili pomery tak, že je dôvodné zvýšenie výživného. Vykonané dokazovanie súd prvej inštancie správne vyhodnotil, správne právne posúdil, pričom svoje rozhodnutie náležite, logicky, podrobne aj presvedčivo odôvodnil. Dôvody odvolania otca odvolací súd vyhodnotil ako neopodstatnené. Rozsudok súdu prvej inštancie preto ako vecne správny potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol použitím ustanovenia § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keď odvolací súd nezistil vo veci okolnosti, pre ktoré by bolo spravodlivé náhradu trov konania matke priznať v zmysle § 55 CMP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal otec (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zo strany odvolacieho súdu došlo k procesnému pochybeniu, keď riadne nezistil jeho majetkové pomery a neodôvodnil, z akých príjmov vychádzal pri zvýšení výživného, a či vôbec došlo k zmene pomerov od posledného konania v roku 2017. Je toho názoru, že súd nesprávne dospel k záveru, že na jeho strane došlo k zmene pomerov a to k zvýšeniu jeho životnej úrovne. V roku 2017 mal ročný príjem cca 8.000 eur/t. j. 667 eur mesačne a rovnaký príjem mal aj v roku 2020, keď rozhodoval súd prvej inštancie a odvolací súd. Z uvedeného dôvodu tak neprišlo k zmene pomerov na jeho strane, čo súd nesprávne vyhodnotil. Podľa súdnej praxe má povinný rodič platiť výživné 20 % až 30 % z čistej mzdy, čo pri príjme okolo 667 eur predstavuje 200 eur/mesačne a z toho na každé dieťa 100 eur/mesačne. Ak by vychádzal zo skutočnosti, že súd mal za to, že jeho životná úroveň je vysoká, a preto mu zvýšil výživné, uvedené nie je pravda, pretože jeho životná úroveň sa od poslednej úpravy v roku 2017 nijako nezmenila. S bývalou manželkou síce vlastní rodinný dom v F. (v hodnote cca 80.000 eur), ale užíva ho len ona, spolu s jej deťmi. Na Slovensku vlastní rozostavaný dom, ktorý neužíva, pretože nemá finančné prostriedky na jeho dokončenie. Býva v prenajatom dome v I., kde uhrádza za nájom 350 eur. Je toho názoru, že jeho životná úroveň nie je natolko vysoká, aby platil na obidve deti sumu 410 eur. Z dôvodu COVID 19 nemohol vycestovať za prácou do F., a tak celý rok 2020 ostal bez príjmu. Od 12/2020 dostával podporu humanitárnej pomoci vo výške 300 eur/mesačne a od 21. novembra 2020 je vedený na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny SR. S platením výživného a s výdavkami na domácnosť mu pomáha brat mesačne vo výške 500 eur. Vzhľadom na uvedené žiada, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu na nové konanie.

4. Matka vo vyjadrení k dovolaniu považovala uplatnené dovolacie dôvody za nedôvodné a navrhla, aby ho dovolací súd zamietol. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považovala za dostatočné, pričom uviedla, že toto konanie sa viedlo z dôvodu, že sa zmenili pomery na strane maloletej E., ktorej sa rastúcim vekom zvýšili aj životné náklady. Poukázala na to, že v konaní pod sp. zn. 8P/62/2017 súd ani nezisťoval majetkové pomery otca, pretože v tomto konaní súd schválil rodičovskú dohodu o úprave rodičovských práv k maloletej. Otec neuviedol žiadne rozhodnutie, ktoré by preukazovalo jeho tvrdenie o súdnej praxi, podľa ktorej je rodič povinný platiť výživné 20 % až 30 % z čistej mzdy, ani nepredložil dôkaz o hodnote jeho nehnuteľnosti v F. v sume 80.000 eur. Namietala, že otec sa môže zamestnať aj na Slovensku, čím by nadobudol finančné prostriedky na dobudovanie svojho rodinného domu, a pokiaľ na to nemá možnosti, tak ho má predať alebo prenajať, ale nemôže to byť na ujmu maloletej. Uviedla, že nie je známe a preukázané, že by otec maloletej trpel nejakou poruchou, ktorá by mu znemožňovala sa zamestnať aj na Slovensku. Dovolanie otca nepovažuje za dostatočne právne a skutkovo zdôvodnené a

napadnuté rozhodnutie netrpí žiadnymi dovolacími dôvodmi a preto žiada, aby dovolací súd dovolanie otca v zmysle § 448 CSP zamietol a priznal matke maloletej náhradu trov dovolacieho konanie v rozsahu 100 %.

5. Kolízny opatrovník maloletej sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie dovolaním napadnúť (úspešne). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolateľ v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces z hľadiska § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým súd zasiahol do Ústavou Slovenskej republiky, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv dovolateľa, v dôsledku čoho bolo dovolateľovi znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon priznáva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj sp. zn. 1

Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017).

13.1. Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie otca, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

14. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14.1. Pod pojmom nesprávny procesný postup je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr.: právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu (pozri napr. sp. zn. 2 Cdo 105/2018, 5 Obdo 17/2020).

15. Dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu nesprávne zistený skutkový stav veci, resp. nesúhlasil so skutkovými zisteniami a ich hodnotením. Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že už podľa predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (napr. R 42/1993 a sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila. Rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania. Pokiaľ konajúce súdy na to, aby ustálili skutkový stav, ktorý im umožňuje meritórne rozhodnúť, vykonajú iba časť navrhnutých dôkazov, konajú v rámci svojich kompetencií, pričom rozsah vykonaného dokazovania nie je závislý od vôle účastníkov konania.

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že jedným zo základných atribútov rozhodovania v ktoromkoľvek štádiu súdneho konania (sporového aj nesorového) je, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Ku dňu vyhlásenia rozsudku teda musí byť ustálený jeho skutkový aj právny základ, existujúci v danom čase. Prípadné zmeny tohto stavu, ktoré nastali neskôr, nemôžu spätne (napr. v dovolacom konaní) meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vyhlásenia. Výnimkou nie je ani rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností, pri ktorom však hmotnoprávna úprava umožňuje zmenu rozsudku v prípade podstatnej zmeny okolností, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo.

17. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porovnaj ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade

zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

18. K námietkam otca týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Sériá A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

19. Vo svetle uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním otca spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa účastníci domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov odvolací súd vychádzal, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd. Súd prvej inštancie v rámci predmetu konania opätovne komplexne posudzoval zmenené pomery účastníkov konania, ktoré majú vplyv na zvýšenie výživného na maloleté dieťa a zistil existenciu závažnej zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa ako i na strane rodičov v porovnaní s predchádzajúcim rozhodnutím súdu o výživnom na maloletú rozsudkom Okresného súdu Skalica z 11. augusta 2017 č. k. 8P/62/2017-37. Maloletá E. v čase poslednej úpravy výživného navštevovala materskú školu, bola zdravá, navštevovala krúžky angličtiny, krasokorčuľovania, jazdenia na koni, s čím mala matka zvýšené náklady na športové oblečenie a vybavenie. V dobe rozhodovania súdu prvej inštancie maloletá navštevovala 2. ročník základnej školy. Nástupom maloletej na školskú dochádzku sa matke zvýšili výdavky na maloletú, s ktorými otec matke nepomohol, navštevuje aj naďalej výtvarný krúžok, krasokorčuľarský krúžok. Zdravotný stav maloletej sa nezmenil. Celkové mesačné náklady na maloletú matka vyčísli vo výške 582,70 eur. Vo väzbe na uvedené potom rozhodoval aj odvolací súd. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že otec pred súdom prvej inštancie nenamietal výdavky na mal. E., ktoré uvádzala matka a ani v odvolaní nepodporil svoje námietky tvrdeniami a dôkazmi, ktoré by preukázali

nesprávnosť, resp. nedôvodnosť uvedených výdavkov. Otec ďalej nesúhlasil s tvrdením, že platil hypotéku vo výške 500 eur mesačne, že nie je vlastníkom nehnuteľnosti v Q., nesúhlasil ani s tým, že je vlastníkom niekoľkých nehnuteľností, na ktoré odvolací súd uviedol, že sám otec na pojednávaní 6. mája 2020 uviedol, že vlastní rodinný dom v F. a je výlučným vlastníkom rozostavaného rodinného domu. Dovolací súd nad rámec toho dopĺňa, že princíp potenciality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov povinného, pretože použitím tohto princípu súd podľa charakteru správania sa povinného vymedzuje fiktívny (prezumpovaný príjem), ktorý je následne základom pre určenie výživného na dieťa. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu a výsledkom vykonaného dokazovania nezakladá dôvodnosť podaného dovolania. Obsah spisu preto nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. V konaní boli dostatočne zohľadnené pomery účastníkov konania, potreby maloletého dieťaťa a možnosti otca a matky. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedenie ustanovení, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlenie právnych úvah, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP. Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

20. Najvyšší súd vyššie uvedené dopĺňa poukazom na konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

21. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie v súvislosti s otázkou určenia primeranej výšky výživného vzhľadom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca.

22. Na tomto mieste dovolací súd nad rámec uvedeného poukazuje na už skôr prijaté právne závery najvyššieho súdu vyjadrené v rozhodnutiach sp. zn. 8 Cdo 50/2017, 3 Cdo 88/2017, 3 Cdo 87/2017, 3 Cdo 226/2017, v zmysle ktorých určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd zastáva názor, že každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa (aj plnoleté) je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú totiž súdy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj sp. zn. 8 Cdo 50/2017, 3 Cdo 226/2017, 3 Cdo 88/2017). V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky výživného zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 226/2017). Zároveň je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu.

23. Pokiaľ dovolateľ nesúhlasí s tým, ako odvolací súd posúdil v danom prípade jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery zistené na základe vykonaného dokazovania, dovolací súd zdôrazňuje, že sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

24. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie otca nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, a preto ho v tejto časti podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

25. Dovolací súd záverom poukazuje na § 157 CMP, podľa ktorého rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery. Dovolateľovi teda nič nebráni v budúcnosti v prípade zmeny pomerov podať na príslušný súd návrh na zmenu výživného.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd podľa § § 453 ods. 1 CSP a § 52 CMP rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.